

Bijlage 1: Resultaten van controles in de korte keten en vergelijking met conventionele keten (Bron: FAVV)

NC = niet-conform

C = conform

NS = niet significant

* = significant indien $p < 0,05$

** = significant indien $p < 0,005$

*** = significant indien $p < 0,001$

Zuivelproducten – etikettering (2011)

Vraag in checklist	Distributie		Hoeveelzuivelproducten		p-waarde
	% NC	aantal inspecties (C + NC)	% NC	aantal inspecties (C + NC)	
Bijzondere bewaarvoorwaarden zijn vermeld ¹	8,35	3.091	7,96	226	Chi kwadraat test: 0,8408 (NS)
Bijzondere bewaar- en gebruiksvoorwaarden zijn vermeld ²					
Datum van minimale houdbaarheid of uiterste consumptiedatum werd niet gewijzigd	1,01	4.163	0,00	267	Fisher exact test: 0,1783 (NS)
Datum van minimale houdbaarheid "Ten minste houdbaar tot" of uiterste consumptiedatum "Te gebruiken tot" is correct vermeld	7,19	4.351	4,68	278	Chi kwadraat test: 0,1117 (NS)
De allergenen zijn vermeld op het etiket	7,69	2.679	26,37	91	Chi kwadraat test: 0,0000***
De hoeveelheid van bepaalde ingrediënten of categorieën van ingrediënten is weergegeven	10,10	3.237	9,77	133	Chi kwadraat test: 0,9022 (NS)
De verkoopsbenaming is correct en volledig	4,98	4.354	2,07	290	Chi kwadraat test: 0,0246*
De verplichte vermeldingen op het etiket zijn in de taal van het gebied waar de producten op de markt aangeboden worden	7,89	4.464	0,00	295	Fisher exact test: 0,0000***
Effectief alcohol-volumegehalte voor dranken van meer dan 1,2 vol% alcohol is vermeld	9,91	212	-	-	/
Er is een aanduiding die het mogelijk maakt een partij waartoe een voedingsmiddel behoort te identificeren	4,30	4.304	0,36	278	Fisher exact test: 0,0002***
Gebruiksaanwijzing, indien nodig, is weergegeven	4,34	1.637	0,00	94	Fisher exact test: 0,0301*
Ingrediëntenlijst is aanwezig en bevat de noodzakelijke elementen: ° voorafgegaan door een passende vermelding die het woord 'ingrediënten' bevat, ° opsomming van alle ingrediënten in dalende volgorde van gewicht, ° ingrediënten van samengestelde ingrediënten zijn vermeld,	9,10	4.099	10,83	157	Chi kwadraat test: 0,4614 (NS)

° aanduiding van ingrediënten met naam van categorie of naam van categorie en specifieke naam of nummer,					
° vermelding specifieke behandeling van een ingrediënt					
Naam en adres van de fabrikant of de verpakker, of van een in de EG gevestigde verkoper is vermeld	9,05	4.378	0,69	291	Fisher exact test: 0,000***
Nettohoeveelheid is weergegeven	5,67	4.301	4,50	289	Chi kwadraat test: 0,4004 (NS)
Specifieke verplichte vermeldingen zijn weergegeven	5,46	2.417	0,53	190	Fisher exact test: 0,0008***
Vermeldingen zijn zichtbaar, duidelijk leesbaar en onuitwisbaar	2,56	4.338	0,00	286	Fisher exact test: 0,0019**
De periode en de temperatuur van bewaring en/of de installatie waarin de producten dienen bewaard te worden zijn vermeld	19,64	280	0,00	30	Fisher exact test: 0,0041**
De vermelding "na ontdooiing niet opnieuw invriezen" is weergegeven	24,91	289	32,26	31	Chi kwadraat test: 0,3734 (NS)
Verkoopsbenaming is aangevuld met de vermelding "diepvries"	26,60	282	10,00	30	Fisher exact test: 0,0474*
Het identificatiemerk is leesbaar, onuitwisbaar en vermeldt de naam van het land (voluit of 2 letters), het erkenningsnummer en de afkorting CE of EG in een ovaal	-	-	3,53	255	/
Er komen geen vermeldingen of afbeeldingen voor die de consument zouden kunnen misleiden	0,90	3.555	0,00	198	Fisher exact test: 0,4121 (NS)
Er wordt geen melding gemaakt dat het voedingsmiddel bijzondere eigenschappen bezit, terwijl dat alle soortgelijke voedingsmiddelen dezelfde eigenschappen bezitten	0,28	3.541	0,00	198	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
Er wordt geen melding gemaakt dat het voedingsmiddel een bepaald toevoegsel niet bevat, wanneer het voedingsmiddel wel een ander toevoegsel van dezelfde groep bevat	0,25	3.542	0,00	194	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
Verboden vermeldingen of afbeeldingen zijn afwezig, verplichte vermeldingen zijn aanwezig ¹	0,70	3.548	0,00	198	Fisher exact test: 0,6402 (NS)
Verboden vermeldingen of afbeeldingen zijn afwezig ²					
Boter waaraan smaakgevendende voedingsmiddelen zijn toegevoegd, met uitzondering van keukenzout, vermeld één van de verkoopsbenamingen "kruidenboter", "boter met kruiden", "gearomatiseerde boter" of een gelijkaardige benaming waaruit de samenstelling voor de verbruiker blijkt	-	-	0,00	11	/
Boter waarvan het gehalte aan keukenzout hoger is dan 0,1%, vermeld de verkoopsbenaming "gezouten boter"	-	-	0,00	136	/
De benaming melk wordt gebruikt voor melk die een behandeling heeft ondergaan waardoor de samenstelling niet wordt gewijzigd of voor melk waarvan het vetgehalte wordt gestandaardiseerd	-	-	0,00	37	/
De benaming "room", een gelijkwaardige benaming of een met het woord "room" samengestelde vermelding mag enkel gebruikt worden voor kaas waarvan het melkvetgehalte meer dan 45% van de droge stof bedraagt	-	-	0,00	22	/
De benaming "vette" een gelijkwaardige benaming of een met het woord	-	-	6,06	33	/

"vette" samengestelde vermelding - uitgezonderd de vermelding "Halfvette" – mag enkel gebruikt worden voor kaas waarvan het melkvetgehalte meer dan 35% van de droge stof bedraagt					
De netto-hoeveelheid wordt uitgedrukt in volume-eenheden, waarbij gebruik wordt gemaakt van liters, centiliters of milliliters	-	-	5,88	68	/
De verkoopsbenaming is vergezeld van de aanduiding van de diersoort waarvan de melk afkomstig is, wanneer de gebruikte melk andere is dan koemelk	-	-	0,00	27	/
De vermelding "bereid met rauwe melk", wanneer het fabricageprocédé geen warmtebehandeling noch een fysische of chemische behandeling omvat	-	-	3,21	218	/
De vermelding "rauwe melk" is aanwezig in het geval van rauwe melk bestemd voor rechtstreekse menselijke consumptie	-	-	15,79	57	/
De vermelding "thermisch behandeld" bij gefermenteerde melk, gefermenteerde gedeeltelijk afgeroomde melk en gefermenteerde magere melk wanneer het gaat over thermisch behandelde gefermenteerde melk	-	-	29,63	27	/
Het percentage zout, is bijzonder goed leesbaar in de lijst van de ingrediënten	-	-	13,16	38	/
Het vetgehalte, uitgedrukt in gewichtspersenten	-	-	35,09	57	/
Kaas waarvan het vetgehalte minder dan 35% van de droge stof bedraagt, moet van de vermelding "Magere" voorzien zijn. De vermelding "Magere" mag evenwel door de aanduiding "Halfvette" vervangen worden wanneer het vetgehalte meer dan 20% van de droge stof bedraagt	-	-	5,66	53	/
Op het etiket voor rauwe melk bestemd voor de rechtstreekse menselijke consumptie wordt de vermelding "koken voor gebruik" duidelijk vermeld	-	-	26,67	45	/
Het sluiten van de consumentenverpakkingen van vloeibare verwerkte zuivelproducten is gedaan door middel van een sluiting die besmetting voorkomt	-	-	1,56	128	/
Het sluitingssysteem is zo zijn ontworpen dat na opening het bewijs van opening duidelijk aanwezig en gemakkelijk controleerbaar blijft	-	-	6,98	129	/
De energetische waarde en het gehalte aan voedingsstoffen wordt vermeld per 100 g of 100 ml van het product	2,49	1.529	0,00	23	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
Die informatie wordt vermeld volgens de gegevens van groep 1 of 2	1,34	1.419	0,00	20	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
Wanneer voedings- of gezondheidsclaims gebruikt worden, is voedingswaarde etikettering aanwezig ¹	1,31	1.145	0,00	22	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
Nutritionele etikettering aanwezig indien een bewering inzake voedingswaarde voorkomt op het etiket ¹					

¹ vraag in checklist distributie

² vraag in checklist hoeveelzuivelproducten

Voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong – temperatuur (2010-2011)

Vraag in checklist	Slagerij (distributie)		Hoeveslagerijen		p-waarde
	% NC	aantal inspecties (C + NC)	% NC	aantal inspecties (C + NC)	
De levensmiddelen worden vervoerd aan de vereiste temperatuur	2,69	878	0,00	38	Fisher exact test: 0,6192 (NS)
De ontdooiing gebeurt onder aangepaste omstandigheden	6,69	3.210	10,03	47	Chi kwadraat test: 0,2852 (NS)
Het vlees dat buiten het verkoopslokaal gebracht wordt, bevindt zich in een kast met de vereiste T°	2,78	1.706	0,00	27	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
De LM worden zo snel mogelijk gekoeld	10,98	5.134	7,16	97	Chi kwadraat test: 0,2383 (NS)
De warme levensmiddelen bevinden zich in een ruimte of in een aparte toonbank met vereiste T°	6,07	1.167	0,00	10	Fisher exact test: 1,0000 (NS)
Verkooplokaal: producten liggen uit de zon... er is een thermometer in de toonbank die zichtbaar is voor het publiek	23,39	5.649	12,30	105	Chi kwadraat test: 0,0081*
De T° van de gekoelde LM en de koudeketen worden gerespecteerd	13,42	5.840	3,42	119	Fisher exact test: 0,0005***
T° van diepgevroren producten	3,04	4.601	0,00	92	Fisher exact test: 0,1157 (NS)
Gehakt: tijdens de productie heeft het vlees een maximale T° van 4°C	11,50	4.152	6,84	59	Fisher exact test: 0,4059 (NS)
Er zijn voldoende koelkasten voorzien van thermometers/Thermometers in elke gekoelde ruimte (2010)	18,96	1.947	2,7	41	Fisher exact test: 0,0037**
Er zijn voldoende diepvriezers voorzien van thermometers/Thermometer in elke diepvriezer en registratie van de temperaturen voor diepvriezers van meer dan 10 m ³ (2010)	35,76	1.522	25,93	30	Chi kwadraat test: 0,3038 (NS)
Er zijn voldoende vriezers voorzien van thermometers (2011)	27,37	3.192	20,54	67	Chi kwadraat test: 0,2380 (NS)
Er zijn voldoende koelkasten voorzien van thermometers (2011)	12,98	3.904	8,9	88	Chi kwadraat test: 0,2810 (NS)
Voor de vriezers in het verkooplokaal: thermometer zichtbaar voor het publiek (2011)	0	1	-	-	/
Voor de koelkasten in het verkooplokaal: thermometer zichtbaar voor het publiek (2011)	0	1	-	-	/

Eieren – PCB's, dioxine's, coccidiostatica

	Distributie (2009-2012)		Korte keten (2012)		p-waarde
	% NC	aantal analyses (C + NC)	% NC	aantal analyses (C + NC)	
PCB's	3,09	97	10,71	28	Fisher exact test: 0,1254 (NS)
PCDD/PCDF	5,88	51	10,71	28	Fisher exact test: 0,6602 (NS)
coccidiostatica	1,49	202	10,71	28	Fisher exact test: 0,0253*

Rauwe melk uit automaten – residuen van antibiotica, microbiologische criteria (2011-2012)

	aantal analyses	resultaten
Antibiotica (screening multiresidus)	15	gunstig
<i>Bacillus cereus</i> (telling)	10	gunstig (< 100 kve/ml)
<i>Campylobacter</i> spp. (telling)	10	gunstig (< 10 kve/ml)
<i>Escherichia coli</i> (telling)	10	gunstig (5X < 10 kve/ml; 3X 10 kve/ml; 2X < 1 kve/ml; 1X 210 kve/ml)
<i>Escherichia coli</i> O157 (detectie)	10	gunstig (afwezig in 25 ml)
<i>Listeria monocytogenes</i> (telling)	10	gunstig (< 10 kve/ml)
<i>Salmonella</i> (detectie)	10	gunstig (afwezig in 25 ml)
coagulase-positieve <i>Staphylococcus</i> (telling)	10	gunstig (8X < 100 kve/ml; 1X 100 kve/ml; 1X 570 kve/ml)

Appelsap – patuline

	Distributie (2009-2012)		Korte keten (2012)		p-waarde
	% NC	aantal analyses (C + NC)	% NC	aantal analyses (C + NC)	
	3,77	106	10,00	30	Fisher exact test: 0,1803 (NS)

Aardappelen – pesticiden

	Distributie (2010-2011)		Korte keten (2012)		p-waarde
	% NC	aantal analyses (C + NC)	% NC	aantal analyses (C + NC)	
	0	63	0	29	Fisher exact test: 1,0000 (NS)

Aardbeien – pesticiden

	Distributie (2010-2011)		Korte keten (2012)		p-waarde
	% NC	aantal analyses (C + NC)	% NC	aantal analyses (C + NC)	
	2,03	148	3,57	28	Fisher exact test: 0,5032 (NS)

Sla – nitraten

	Distributie (2009-2012)		Korte keten (2012)		p-waarde
	% NC	aantal analyses (C + NC)	% NC	aantal analyses (C + NC)	
	0	224	0	29	Fisher exact test: 1,0000 (NS)

Boter op basis van rauwe melk – *E. coli*

	Distributie (2009-2010) ¹	Korte keten (2009-2011) ^{1,2}	p-waarde
Gemiddelde (kve/g)	5	53	
Standaardafwijking	139	13.278	
Aantal analyses	34	134	
			One-Way ANOVA: 0,000***

¹ voor aantallen onder detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

² voor aantallen onder/boven detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

Boter op basis van rauwe melk – *Staphylococcus coagulase-positief*

	Distributie (2009-2010) ¹ zie Figuur 2	Korte keten (2009-2011) ^{1,2} zie Figuur 3	p-waarde
Gemiddelde (kve/g)	12	59	
Standaardafwijking	36	11.911	
Aantal analyses	33	134	
			One-Way ANOVA: 0,000***

¹ voor aantallen onder detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

² voor aantallen onder/boven detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

Kaas op basis van rauwe melk – E. coli (2009-2011)

	Distributie ¹	Korte keten ¹	p-waarde
Koe³			
Gemiddelde (kve/g)	170	247	
Standaardafwijking	29.343	118.461	
Aantal analyses	93	188	
			Variantietest: 0,849 Negatieve binomiale regressie: 0,001**
Schaap (niet voor distributie – 2009)			
Gemiddelde (kve/g)	79	236	
Standaardafwijking	168.084	43.652	
Aantal analyses	80	50	
			One-Way ANOVA: 0,041*
Geit (enkel voor 2011)			
Gemiddelde (kve/g)	31	88 ²	
Standaardafwijking	5.754	511 ²	
Aantal analyses	45	25	
			Variantietest: 0,950 Negatieve binomiale regressie: 0,005*

¹ voor aantallen onder/boven detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

² voor aantallen onder detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

³ zachte, halfharde en verse kaas

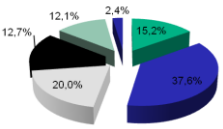
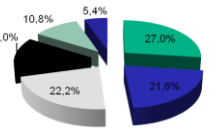
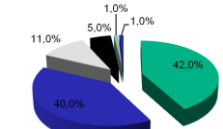
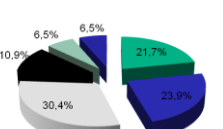
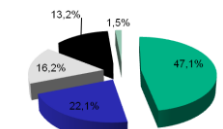
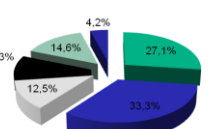
Soorten kaas (koe) – *E. coli* (2009-2011)

	Distributie	Korte keten	p-waarde
Zachte kaas op basis van rauwe melk (niet voor distributie – 2009-2010)			
Gemiddelde (kve/g)	316 ²	339 ²	
Standaardafwijking	11.002	50.462	
Aantal analyses	15	56	
			Geen normale verdeling Negatieve binomiale regressie: 0,060 (NS)
Halfharde kaas op basis van rauwe melk (niet voor distributie – 2009-2010)			
Gemiddelde (kve/g)	446 ¹	125 ²	
Standaardafwijking	45.641	46.901	
Aantal analyses	14	62	
			Geen normale verdeling Negatieve binomiale regressie: 0,534 (NS)
Verse kaas op basis van rauwe melk			
Gemiddelde (kve/g)	119 ¹	351 ¹	
Standaardafwijking	27.955	182.901	
Aantal analyses	64	70	
			One-Way ANOVA: 0,067 (NS)

¹ voor aantallen onder/boven detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

² voor aantallen onder detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

Kaas op basis van rauwe melk – *Staphylococcus coagulase-positief* (2009-2011)

	Distributie ¹	Korte keten ¹	p-waarde
	Koe²		
Gemiddelde (kve/g)	408	220	
Standaardafwijking	51.757	84.976	
Aantal analyses	165	185	
			One-Way ANOVA: 0,053 (NS)
	Schaap		
Gemiddelde (kve/g)	63	347	
Standaardafwijking	100.176	44.417	
Aantal analyses	100	46	
			One-Way ANOVA: 0,000***
	Geit (niet voor korte keten – 2009)		
Gemiddelde (kve/g)	68	251	
Standaardafwijking	2.597	91.860	
Aantal analyses	68	48	
			One-Way ANOVA: 0,009*

¹ voor aantallen onder/boven detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd

² zachte, halfharde en verse kaas

Soorten kaas (koe) – *Staphylococcus coagulase-positief* (2009-2011)

	Distributie ¹	Korte keten ¹	p-waarde
Zachte kaas op basis van rauwe melk			
Gemiddelde (kve/g)	773	430	
Standaardafwijking	19.363	20.506	
Aantal analyses	56	62	
			One-Way ANOVA: 0,265 (NS)
Halfharde kaas op basis van rauwe melk			
Gemiddelde (kve/g)	408	251	
Standaardafwijking	10.569	72.361	
Aantal analyses	56	69	
			Variantietest: 0,105 Negatieve binomiale regressie: 0,001**
Verse kaas op basis van rauwe melk			
Gemiddelde (kve/g)	208	369	
Standaardafwijking	88.232	131.482	
Aantal analyses	53	54	
			One-Way ANOVA: 0,339 (NS)

¹ voor aantallen onder/boven detectielimiet werd de detectielimiet zelf gehanteerd